

EVOLUCIÓ DEMOGRÀFICA DEL BAIX MARQUESAT (1970-1986)

Salvador Palazón Ferrando
Departament de Geografia Humana
Universitat d'Alacant

Introducció

El Baix Marquesat, subcomarca de la Marina Alta, que abraça 343,4 km.² del nord-est de la província d'Alacant, comprén diuit municipis repartits entre la Vall de Pego (Pego i l'Atzúvia), la Vall del Baix Girona (Beniarbeig, Ondara, Verger i Setla-Mira-Rosa-Miraflor), el Pla de Dénia (Dénia i Pedreguer),

el Baix Gorgos o Vall de Xàbia (Xàbia, Gata i el Poble Nou de Benitatxell) i La Vall del Girona Mitjà (Tormos, Sagra, Ràfol, Benimeli, Sanet i Els Negrals, Benidoleig i Orba) (Veure fig. 1).

L'evolució que ha seguit la població del Baix Marquesat en els últims quinze anys podem qualificar-la de positiva amb tendència

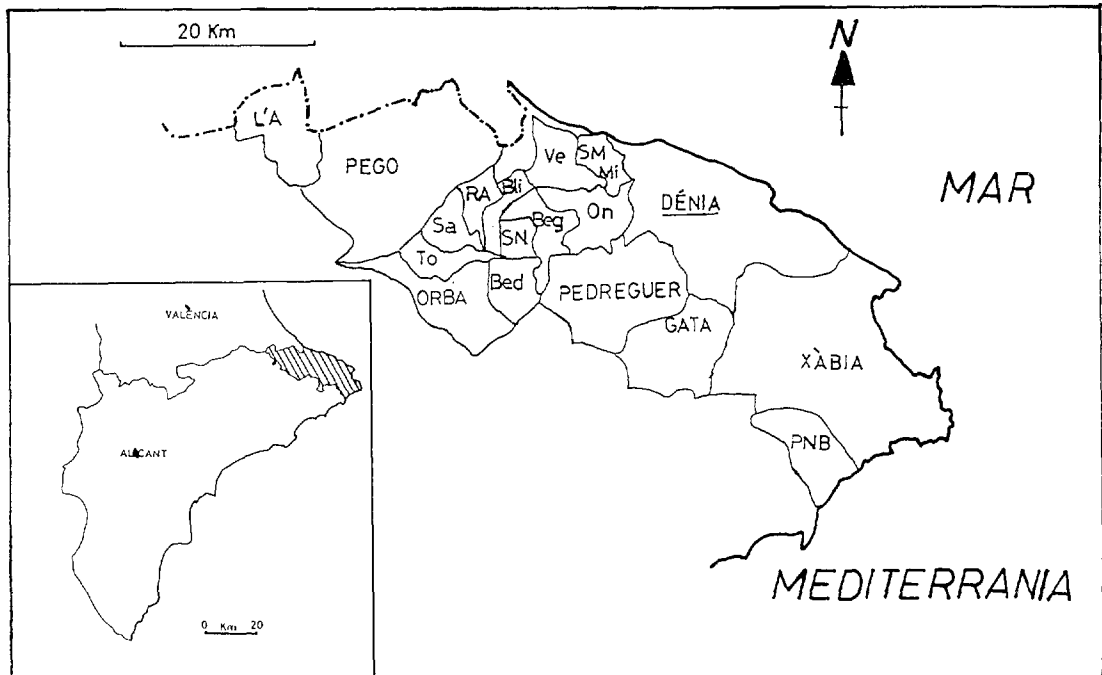

Fig. 1. Mapa del Baix Marquesat i la seua distribució per municipis.

a l'estancament (Veure quadre I), puix, si bé és cert que dels 58.816 habitants de dret que tenia segons el cens de 1970 s'ha passat a 72.437 habitants de dret en 1986 d'acord amb les dades facilitades pel Padró d'habitants realitzat el 31 de març de dit any, el ritme de creixement demogràfic ha variat en cadascun dels tres quinquenis en què dividim el període estudiat, així entre 1970 i 1975 la població va créixer a un ritme mitjà anual del 2,58%, reduint-se en el següent quinqueni dels vuitanta, 1981-1986 (quinqueni en el qual la Província d'Alacant creix a un ritme mitjà del 1,18% anual). Aquest ritme de creixement medi quinquenal varia d'uns municipis a altres, com evidència el quadre II. Les causes d'aquest descens, que concorden amb l'impacte de la crisi econòmica sobre la indústria comarcal i amb les dificultats de l'agricultura de regadiu (escasesa d'aigua), podem explicar-les a través de l'evolució de dos factors: el moviment natural de la població i el salde migratori del Baix Marquesat.

QUADRE I

Evolució de la població de dret del Baix Marquesat (1970-1986)

Distribució per municipis

Municipi	Cens 1970	Padró 1975	Cens 1981	Padró 1986
L'Atzúvia	648	559	544	558
Beniarbeig	1.202	1.163	1.118	1.165
Benidoleig	711	743	725	714
Benimeli	379	369	384	349
Benitatxell	1.503	1.445	1.532	1.613
Dénia	16.543	20.359	21.912	22.636
Gata	4.946	5.069	5.097	5.175
Ondara	4.006	4.238	4.397	4.632
Orba	1.196	1.364	1.494	1.558
Pedreguer	5.183	5.435	5.640	5.684
Pego	9.083	9.310	9.348	9.415
Ràfol	442	396	416	377
Sagra	514	491	440	404
Sanet i N.	581	601	602	554
Setla-M. M.	1.026	1.012	1.018	1.005
Tormos	314	298	300	255
Vergel	3.389	3.392	3.777	3.636
Xàbia	7.150	10.177	10.924	12.647
Baix Marq.	58.816	66.421	69.702	72.437

Fonts: I.N.E.: Cens de Població d'Espanya, anys 1970 i 1981.

I.N.E.: Padró Municipal d'Habitants, anys 1975 i 1986.

Evolució del moviment natural de la població del Baix Marquesat (1976-1986)

A la vista del quadre III que ens mostra l'evolució de la taxa mitjana quinquenal de natalitat, mortalitat i creixement vegetatiu seguida pel Baix Marquesat en el període 1976-86, observem com s'ha produït un descens de la taxa de natalitat i de la taxa de mortalitat entre el primer i el segon quinqueni, o siga entre 1976-80 i 1981-86.

La taxa de natalitat passa del 15,5‰ en el primer quinqueni, al 10,7‰ en el segon; aquesta caiguda de la natalitat, més destacable si tenim en compte que en 1981-86 la província d'Alacant posseïa una taxa del 14‰, podem atribuir-la al procés d'envelliment que pateix la població del Baix Marquesat i que, com veurem més endavant, comporta una reducció dels efectius en edat de procrear, és a dir, els adults-joves (aquells l'edat dels quals oscil·la entre els 20 i 40 anys), sense oblidar altres causes secundàries com: l'augment de la natalitat en la dècada anterior fruit del fluxe migratori de finals dels seixanta i principis dels setanta, o la tendència actual generalitzada de reduir el nombre de fills per unitat familiar. Aquest descens de la natalitat és diferent d'uns municipis a altres en funció de l'envelliment de les seues poblacions; així dels 7 municipis que en el primer quinqueni tenien una taxa de natalitat superior al 15‰ (Benimeli, Dénia, Xàbia, Ondara, Pego, Tormos i Verger), en el següent quinqueni cap d'aquests municipis no ateny aquesta taxa, i inclús tres d'ells no sobrepassaran el 10‰ (cas de Benimeli, Tormos i Verger). Per altra part, de les sis poblacions (Beniarbeig, Benidoleig, Benitatxell, Gata, Orba i Pedreguer) que en 1976-80 posseïen taxes de natalitat entre 10‰ i 15‰, en 1981-1986 sols un d'aquests municipis, Gata, mantindrà la seua taxa de natalitat per damunt del 10‰ mentre que la resta no supera dita xifra. Per últim, dels cinc municipis que en el primer quinqueni tenien una taxa de natalitat inferior al 10‰ (L'Atzúvia, Ràfol, Sagra, Sanet i Negral, Setla-Mira-Rosa-Mirafior), tots veuran

disminuir aquesta taxa en el segon quinquenni, a excepció de Setla-Mira-Rosa-Miraflor que l'augmentarà. Aquesta evolució seguida per la taxa de natalitat en els distints municipis del Baix Marquesat queda reflectida en les figures 2 i 3, on poden observar-se els canvis que presenta la taxa de natalitat d'un quinquenni a l'altre.

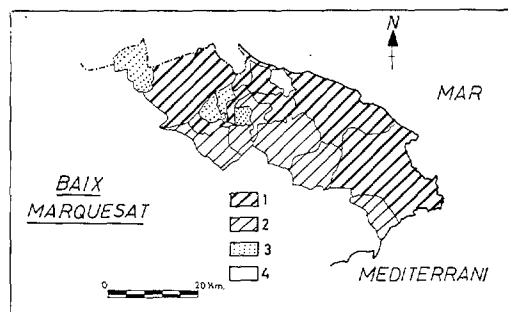

Fig. 2. Distribució municipal de la taxa de natalitat en el quinquenni 1976-80: 1. Superior al 15‰; 2. Entre 10‰ i 15‰; 3. Entre 5‰ i 9‰; 4. Inferior a 5‰.

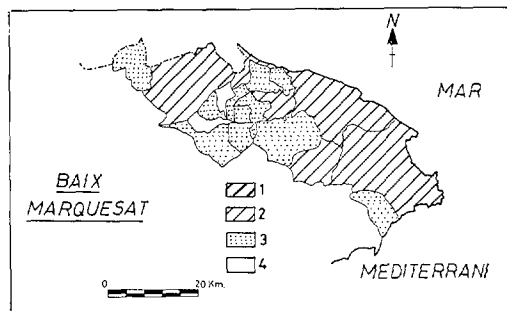

Fig. 3. Distribució municipal de la taxa de natalitat en el quinquenni 1981-86: 1. Superior al 15‰; 2. Entre 10‰ i 15‰; 3. Entre 5‰ i 9‰; 4. Inferior a 5‰.

Pel que respecta a la taxa de mortalitat també disminueix pel conjunt del Baix Marquesat (Veure quadre III), al passar del 11,3‰ en 1976-80 al 10‰ en 1981-86, la mortalitat del Baix Marquesat no ateny els valors provincials situats en aquest últim quinquenni al

voltant del 8‰, com a conseqüència de l'envelliment de la població de la comarca, ja que encara que els avanços sanitaris han permès elevar l'esperança de vida, a major proporció de població vella (població que supera els 65 anys) augmenta la mortalitat per causes naturals o per malalties pròpies de la vellesa (cardiovasculars i respiratòries). A l'igual que en el cas de la taxa de natalitat, aquesta tendència a la baixa de la mortalitat no es dona en tots els municipis; així, si en el primer quinquenni totes les poblacions del Baix Marquesat (excepte Dénia i Setla Mira-Rosa Miraflor) presentaven una mortalitat superior al 10‰, en 1981-86 únicament deu poblacions mantenen una taxa de mortalitat superior a dita xifra (l'Atzúvia, Benidoleig, Benitatxell, Gata, Pego, Ràfol, Sagra, Sanet i Negrals, Setla Mira-Rosa Miraflor, i Tormos), i inclús, cinc d'aquests municipis (Benidoleig, Pego, Sanet i Negrals, Setla Mira-Rosa Miraflor i Tormos) l'augmenten inclús per damunt del 15‰ (cas de Sanet i Negrals i Tormos) amb respecte al quinquenni anterior, augment degut fonamentalment al major envelliment que presenten les poblacions d'aquests municipis. En les figures 4 i 5 poden contemplar-se perfectament els canvis que ha experimentat la taxa de mortalitat en cadascun dels municipis d'un quinquenni a l'altre.

Per la seua part, el creixement vegetatiu del Baix Marquesat (Veure quadre III) també disminueix d'un quinquenni a l'altre, puix si en 1976-80 el creixement vegetatiu era de 0,41‰, en 1981-86 serà de 0,07‰ (xifra molt baixa, puix comparativament la província d'Alacant té un creixement vegetatiu del 0,62‰ en eixe primer quinquenni dels vuitanta). Per municipis, la situació és ben distinta: dels nou municipis que en 1976-1980 tenien creixement vegetatiu negatiu, es passa a catorze en 1981-86, únicament Dénia, Xàbia i Ondara presenten creixement vegetatiu positiu i Orba creixement zero. les causes d'eixe creixement vegetatiu negatiu es basen en la major disminució de les taxes de natalitat que de mortalitat, com a conseqüència de l'envelliment de la seua població i el descens de la natalitat parell. De tal

forma que municipis amb un creixement vegetatiu baix però positiu en 1976-80 (Benimeli, Benitatxell, Pedreguer, Pego, Tormos i Verger) passen a tenir creixement vegetatiu negatiu en 1981-86. La resta dels municipis que ja en 1976-80 tenien creixement vegetatiu negatiu, en 1981-86 voran continuar aquesta tendència, en alguns casos amb valors inferiors al -1% (per exemple Ràfol o Sanet i Negrals). Si ens fixem en les figures 6 i 7 podrem observar eixa evolució negativa que ha seguit el creixement vegetatiu de les distintes poblacions del Baix Marquesat entre el segon quinquenni dels setanta i el primer dels vuitanta.

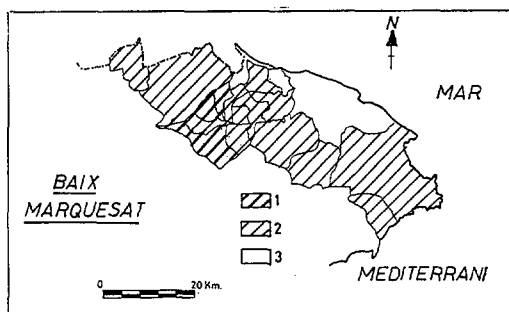

Fig. 4. Distribució municipal de la taxa de mortalitat en el quinquenni 1976-80: 1. Superior al 15‰; 2. Entre 10‰ i 15‰; 3. Inferior al 10‰.

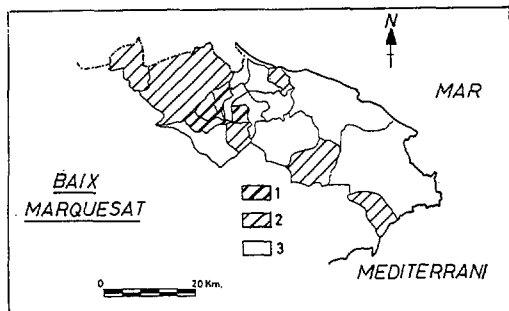

Fig. 5. Distribució municipal de la taxa de mortalitat en el quinquenni 1981-86: 1. Superior al 15‰; 2. Entre 10‰ i 15‰; 3. Inferior al 10‰.

QUADRE II

Evolució del ritme de creixement demogràfic quinquenal del Baix Marquesat (1971-1986)

Distribució municipal

Població	R.C.D.	R.C.D.	R.C.D.
	(%)	(%)	(%)
	1971-75	1976-80	1981-86
L'Atzúvia	-2.74	-0.53	0.51
Beniarbeig	-0.64	-0.77	0.84
Benidoleig	0.90	-0.48	-0.30
Benimeli	-0.52	0.81	-1.82
Benitatxell	-0.77	1.20	1.05
Dénia	4.61	1.52	0.66
Gata	0.49	0.11	0.30
Ondara	1.15	0.75	1.06
Orba	2.80	1.90	0.85
Pedreguer	0.97	0.75	0.15
Pego	0.49	0.08	0.14
Ràfol	-2.08	1.01	-1.87
Sagra	-0.89	-2.07	-1.63
Sanet i Negrals	0.68	0.03	-1.59
Setla-M.-M.	-0.27	0.11	-0.25
Tormos	-1.01	0.13	-3.00
Verger	0.01	2.27	-0.74
Xàbia	8.46	1.46	3.15
Baix Marquesat	2.58	0.98	0.78

Elaboració pròpia

El favorable saldo migratori

És l'altre factor que unit al moviment natural de la població ens serveix per a explicar l'evolució demogràfica del Baix Marquesat en els últims anys. En conjunt, pot dir-se que el saldo migratori del Baix Marquesat ha sigut favorable en els dos últims quinquenis. En el primer, 1976-80, es dona un saldo de 1.862 immigrants més que emigrants; i en el segon, 1981-86, el saldo positiu augmenta amb un balanç de 2.486 immigrants més que emigrants. És aquest saldo migratori favorable, el que ens permet explicar com el Baix Marquesat posseeix un creixement demogràfic real més elevat del que en principi podria pensar-se en funció del seu baix creixement vegetatiu en l'últim quinquenni (veure quadre II), puix mentre el creixement vegetatiu mitjà de la zona

QUADRE III
Evolució de la taxa quinquenal de natalitat, mortalitat i creixement vegetatiu en el Baix Marquesat (1971-1986)
Distribució municipal

Població	T. Nat.	T. Nat.	T. Mort.	T. Mort.	C.V.	C.V.
	(‰)	(‰)	(‰)	(‰)	(%)	(%)
	1976-80	1981-86	1976-80	1981-86	1976-80	1981-86
L'Atzúvia	9.06	6.89	14.86	13.79	-0.58	-0.69
Beniarbeig	13.85	8.41	14.55	9.28	-0.07	-0.08
Benidoleig	10.08	8.00	12.81	13.61	-0.27	-0.56
Benimeli	16.46	7.09	13.28	9.82	0.31	-0.27
Benitatxell	12.36	9.03	11.55	11.19	0.08	-0.21
Dénia	17.66	12.66	9.39	9.09	0.82	0.35
Gata	12.82	10.47	12.94	10.90	-0.01	-0.04
Ondara	17.46	10.85	10.09	9.61	0.73	0.12
Orba	12.03	8.12	16.37	8.12	-0.43	0
Pedreguer	14.08	9.29	13.00	9.64	0.11	-0.03
Pego	15.86	10.31	11.79	12.00	0.41	-0.16
Rafol	8.37	3.53	16.25	15.63	-0.78	-1.21
Sagra	9.88	6.63	16.75	16.11	-0.68	-0.94
Sanet i N.	9.31	5.19	13.96	19.72	-0.46	-1.45
Setla-M.-M.	3.34	8.89	9.85	12.65	-0.65	-0.37
Tormos	20.73	2.88	14.71	18.73	0.60	-1.58
Vergel	16.90	9.49	11.88	9.82	0.50	-0.03
Xàbia	15.54	11.18	11.69	9.29	0.38	0.18
Baix Marq.	15.53	10.79	11.36	10.09	0.41	0.07

Fonts: I.N.E.: «Censo de Población de España» anys 1970 i 1981.

I.N.E.: Padró Municipal d'Habitants, anys 1975 i 1986.

I.N.E.: Moviment Natural de la Població, anys 1976-1980.

I.N.E.: Dades inèdites sobre el moviment natural de la població de la província d'Alacant, 1981-1986.

era, com ja s'ha dit, del 0,07%, el creixement real era del 0,78% (creixement que es manté allunyat del provincial xifrat en el 1,18%).

El municipi amb saldo migratori més favorable en l'últim quinquenni és Xàbia amb 1.612 immigrants més que emigrants, seguit de Dénia amb 326 i Ondara amb 207. Pel contrari, Verger és el municipi amb major saldo negatiu, 135 emigrants més que immigrants. Saldo migratori negatiu presenten també Benidoleig, Benimeli, Ràfol, Sagra, Sanet i Negrals i Tormos, el que unit al seu creixement vegetatiu negatiu farà que el seu creixement demogràfic real (veure quadre II) siga encara més negatiu, del que es dedueix que tots aquests municipis, inclòs Verger, estan perdent població en els últims anys. Tanmateix, el saldo migratori favorable farà que municipis amb creixement vegetatiu també negatiu, tinguen un creixement demogràfic real positiu o mantinguen o augmenten la seua població en els últims cinc anys, és el cas de l'Atzúvia, Beni-

arbeig, Benitatxell, Gata, Orba, Pedreguer i Pego; en aquests dos últims municipis la població s'ha estancat pràcticament en funció del creixement vegetatiu negatiu que a penes és pal·liat per l'escàs saldo migratori favorable; quelcom paregut li ha ocorregut a Setla-Mira-Rosa-Mirafior, on el creixement real és negatiu malgrat tenir un saldo migratori favorable, ja que aquest és insuficient per a contrarestar els efectes d'un creixement vegetatiu negatiu.

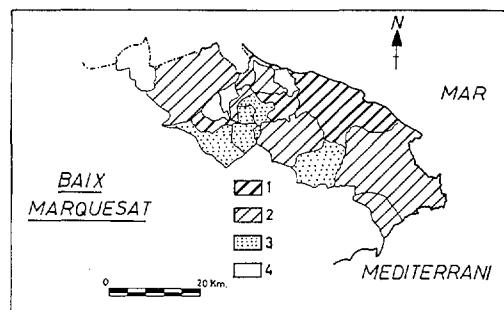

Fig. 6. Distribució municipal del creixement vegetatiu en el quinquenni 1976-80: 1. Superior a 0,5%; 2. Entre 0% i 0,5%; 3. Entre 0% i -0,5%; 4. Inferior a -0,5%.

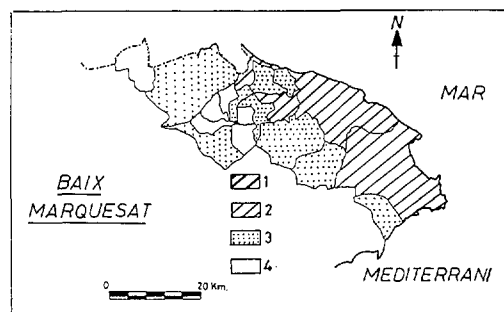

Fig. 7. Distribució municipal del creixement vegetatiu en el quinquenni 1981-86: 1. Superior a 0,5%; 2. Entre 0% i 0,5%; 3. Entre 0% i -0,5%; 4. Inferior a -0,5%.

En els municipis costers i en els apropats a la costa que en l'últim quinquenni presenten un creixement vegetatiu baix (Dénia, Ondara i Xàbia) o negatiu (Benitatxell i Gata), cal ressaltar la clara influència que exerceix el turis-

me com a factor d'atracció d'immigrants, fins el punt que municipis com Xàbia o Benitatxell, amb creixement vegetatiu mitjà quinquenal del 0,18% o $-0,21\%$ respectivament, atenyen un creixement demogràfic real superior al 1%, i inclús al 3%, cas de Xàbia, on el ritme de creixement pareix haver-se recuperat després del brusc descens sofert en el segon quinquenni dels setanta, encara que sense arribar als valors obtinguts en el quinquenni 1971-75; pel contrari, Dènia, més afectada per la crisi industrial, segueix disminuint el seu ritme de creixement (veure quadre II). Tanmateix, es tracta en la seua major part d'immigrants adults i vells que acudeixen atrets per les urbanitzacions turístiques-residencials de la zona, ja que si foren immigrants joves la natalitat no hauria descendit tant i aquestos municipis costers presentarien uns creixements vegetatius més elevats. Si observem les figures 8 i 9 podrem apreciar com ha evolucionat el creixement demogràfic real en cada municipi d'un quinquenni a l'altre, o siga, de 1976-80 a 1981-86; i si aquestes dues figures les comparem amb les figures 6 i 7, referents al creixement vegetatiu d'aquestos quinquennis, quedarà patent com la immigració ha sigut el factor que ha permès augmentar el ritme de creixement demogràfic real de la majoria dels municipis, i en particular dels municipis costers.

Si fem una divisió dels municipis del Baix Marquesat segons haja sigut el seu comportament demogràfic en els dos últims quinquennis, obtenim els següents tres grups:

a) Municipis amb creixement vegetatiu i creixement real positiu: En 1976-80, formaven part d'aquest grup: Benimeli, Benitatxell, Dènia, Xàbia, Ondara, Pedreguer, Pego, Tormos i Verger. En 1981-86, sols quedaran tres, Dènia, Xàbia i Ondara.

b) Municipis amb creixement vegetatiu negatiu i creixement real positiu: Si en 1976-80 estava integrat per Gata, Orba, Ràfol, Sanet i Negrals i Setla-Mira-rosa-Mirafior, en 1981-86, estarà per L'Atzúvia, Beniarbeig, Benitatxell, Gata, Orba, Pedreguer i Pego.

c) Municipis amb creixement vegetatiu i

creixement real negatiu: en 1976-80 pertanyien a aquest grup sols quatre poblacions: L'Atzúvia, Beniarbeig, Benidoleig i Sagra, mentre que en 1981-86 el nombre augmentarà a uuit: Benidoleig, Benimeli, Ràfol, Sanet i Negrals, Setla-Mira-Rosa-Mirafior, Tormos i Verger, es a dir, han passat a formar part d'aquest grup totes aquelles poblacions de l'interior que tenen menys de 1.000 habitants, a més de Setla-Mira-rosa-Mirafior i Verger que tenen 1.005 i 3.636 habitants respectivament en 1986.

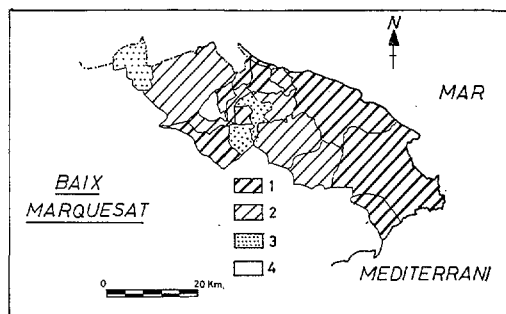

Fig. 8. Distribució municipal del creixement demogràfic real en el quinquenni 1976-80: 1. Superior a 1%; 2. Entre 0,5% i 1%; 3. Entre 0% i -1% .

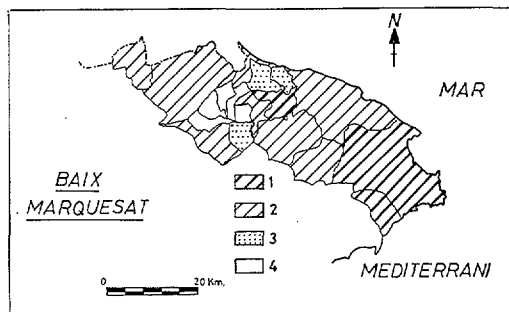

Fig. 9. Distribució municipal del creixement demogràfic real en el quinquenni 1981-86: 1. Superior a 1%; 2. Entre 0,5% i 1%; 3. Entre 0% i -1% ; 4. Inferior a -1% .

L'estructura per edats ¿cap a un envelliment de la població del Baix Marquesat?

Si observem la piràmide demogràfica del Baix Marquesat per a 1981 (Veure fig. 10), veiem com tendeix cap a la forma d'urna, figura típica de les poblacions madures o relativament envellides amb poques garanties de rellevament de generacions si no s'inverteix la situació actual, es a dir, si no augmenta la natalitat i si no es donen majors aportacions exteriors, o siga, major immigració, sempre i quan aquest siga d'adults-joves. En aquesta piràmide trobarem un estretament de la base en els dos primers grups d'edat conseqüència del descens de la natalitat després d'una natalitat elevada en els setanta, com ja hem dit fruit del fluxe migratori de finals dels setanta i principis de la dècada anterior, reflectit en l'eixamplament que presenten els grups d'edat entre 10 i 20 anys. Per altra part, la mossa que la crisi del conflicte civil i la postguerra provoquen queda patent en els grups d'edat compresos entre els 35 i 45 anys.

A nivell municipal, les piràmides demogràfiques per a 1981 de Dènia i Xàbia, mostren una figura similar a la subcomarcal, mentres que les piràmides demogràfiques de Pego, Pedreguer i Orba (aquesta última com a exemple de municipi rural de menys de 2.000 habitants) presenten unes figures clarament afectades per l'emigració d'adults-joves (Veure fig. 10), el que determinarà en aquests municipis en gran part la disminució de la seua natalitat en el quinquenni següent, 1981-86.

Per grans grups d'edat, el Baix Marquesat presentava en 1981 la següent distribució de la seua població: la població jove (menors de 20 anys) suposen el 31%, la població adulta-jove (entre 20 i 40 anys) és el 24%, la població adulta (entre 40 i 65 anys) representa el 33% i el restant 12% és població vella (majors de 65 anys). Aquestes proporcions mostren el grau d'envelliment de la població del Baix Marquesat, sobre tot si la comparem amb la que mostra la província d'Alacant, on els joves són el 36%, els adults-joves el 27%, els adults també el 27% i els vells suposen sols

el 10%. En resum i prenen com indicador de l'envelliment d'una població l'*índex de vellesa* (nombre de vells per cada 100 joves), observem com mentres l'índex provincial és 29%, l'índex subcomarcal ascendeix al 39%. Tanmateix, aquesta distribució proporcional de la població segons grups d'edat i l'índex de vellesa varien d'uns municipis a altres, de tal forma que, i a mode d'exemple, si en Dènia hi ha un 35% de joves, un 26% d'adults-joves, un 34% d'adults, un 5% de vells i un índex de vellesa del 35%, en Orba els joves sols són el 25%, els adults-joves també el 25%, els adults el 32%, els vells el 18% i el seu índex de vellesa se situa en el 72%; el que vol dir que en Orba i aquells municipis amb un grau d'envelliment semblant el rellevament de generacions és impossible, de no elevar el seu ritme de creixement demogràfic a valors tals que permeten un rejuveneixement de la població i, amb això, el citat rellevament generacional.

La distribució per sexes mostra una *sex ratio* en 1986 de 96 varons per cada 100 dones (*sex ratio* que iguala en aquest cas a la provincial), ara bé, hi ha clares diferències si descendim a nivells municipals, per exemple Pego i Xàbia tenen una *sex ratio* de 98% i 97% respectivament, mentres en Dènia és del 96%, en Pedreguer del 94% i en Orba del 89%, en funció del major o menor envelliment de les seues poblacions puix el nombre de dones que sobreviuen a partir dels 65 anys és sempre netament superior al d'homens.

El Baix Marquesat, predomini de població concentrada en nuclis urbans i rurals

Aquesta afirmació ve determinada perquè en 1981, tan sols un 14% de la població del Baix Marquesat residia en disseminat, concentrant-se el restant 86% de la població en els nuclis urbans i rurals de la subcomarca. De tots els municipis de la zona, Benitatxell és el que major població dispersa posseeix, ja que quasi la meitat viu en disseminat. Tanmateix, serà en Dènia i Xàbia on resideix el

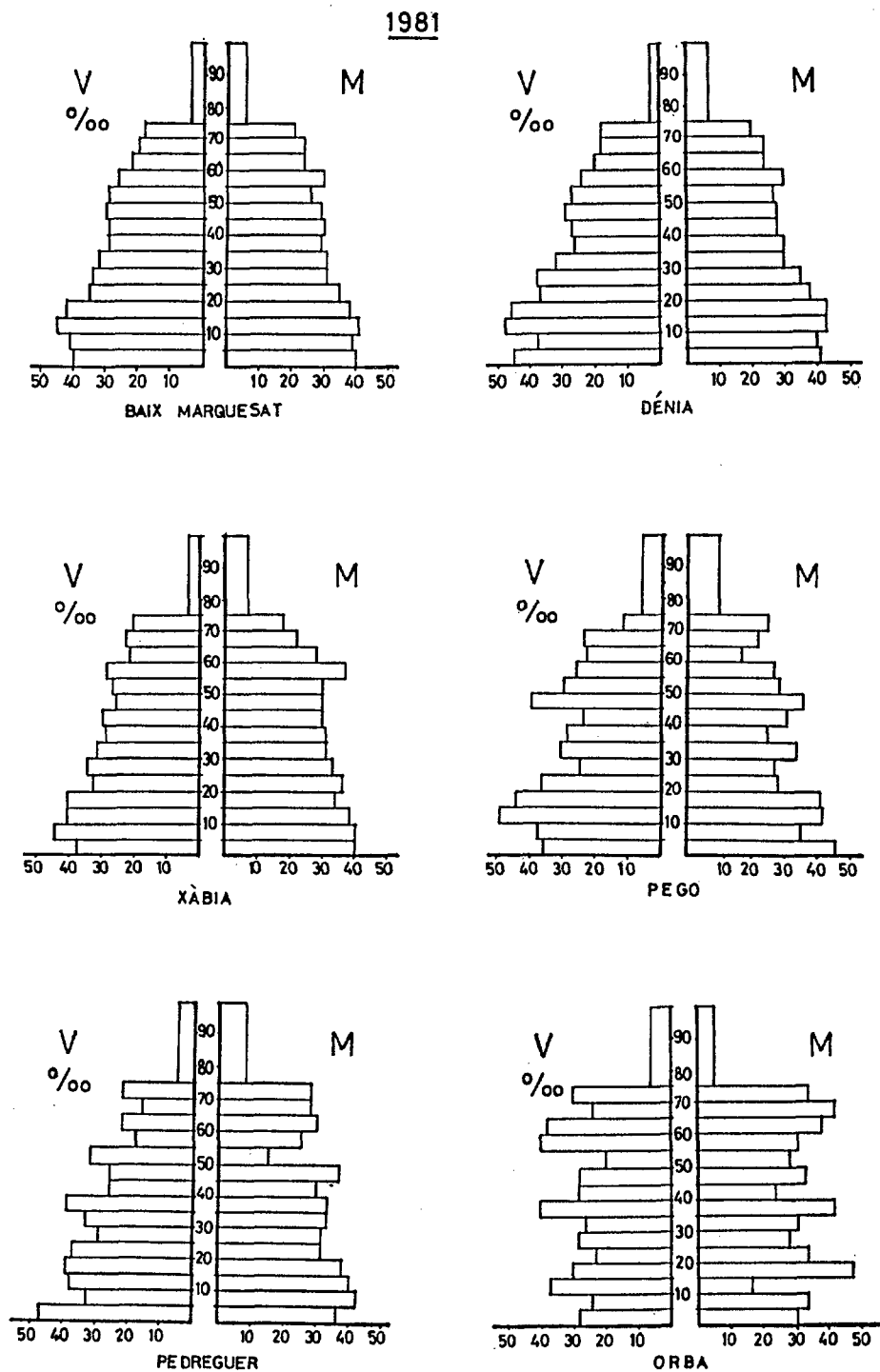

Fig. 10. Distribució de la població per edat i sexe en 1981 en la Comarca del Baix Marquesat i municipis representatius.

70% de la població disseminada del Baix Marquesat, fet que va unit, en gran mesura a l'afincament de l'anomenada «tercera edat» en urbanitzacions turístico-residencials situades en aquestos dos municipis. En aquest sentit, Benitatxell podria augmentar la seua població total i la resident en disseminat de portar-se a cap la conflictiva urbanització «Cumbres del Sol», en la que es comenta que podrien habitar al voltant de les 20.000 persones.

Per altra part, i si fem una distribució de la població en funció del tamany dels municipis en que resideixen, obtenim que en 1986 sols el 10% de la població del Baix Marquesat viu en municipis rurals de menys de 2.000 habitants; el 28% ho fa en municipis amb més de 2.000 habitants i menys de 6.000; i el 62% restant es reparteix en els tres municipis amb més de 6.000 habitants, Dénia (32%), Xàbia (17%) i Pego (13%), d'ahí que siga en aquestes tres ciutats on es concentren la major part dels equipaments i serveis de la zona, sobre tot en Dénia, capital del Marquesat i Pego, «capital» dels municipis de l'interior.

Conclusions: El Baix Marquesat, una subcomarca en vies d'estancament i envelliment de la seua població.

Al llarg del present treball s'ha posat de manifest com el ritme de creixement de la població del Baix Marquesat s'ha reduït de forma considerable, de tal forma que si no s'ha arribat a l'estancament ha sigut gràcies a la immigració, puix el creixement vegetatiu de la zona s'ha mostrat insuficient per a assegurar l'augment poblacional d'aquesta subcomarca, degut al procés d'envelliment que està sofrint la seua població, que provoca un descens de la natalitat i impedeix, a la seua vegada, que la mortalitat descendeix a nivells provincials, amb el que entrem en un cercle viciós, ja que si hi ha menys natalitat hi ha menys efectius que poden efectuar el rellevament generacional i amb això augmenta l'envelliment de la població i s'impedeix un descens de la mortalitat, cercle del que és impossible escapar si no es produeixen aportacions exteriors importants. En general, tots els municipis de la zona estan exposats, sobre tot els rurals, a aquest procés d'envelliment i consegüent estancament i inclús pèrdua de població; procés del que ni tan sols Dénia, Xàbia i Pego pareixen escapar.